



**TILSYNSUTVALGET  
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA A PÅ SORENSKRIVER B, X TINGRETT. SAK NR 8/04.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 3. mai 2004 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Trine Buttingsrud Mathiesen, Wenche Frogn Sellæg og Helen Bjørnøy. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Halvor Kjølstad, som hadde gyldig forfall.

Ved brev av 16. desember 2003 har A v/ nevøen .... inngitt klage på sorenskriver B, X tingrett. Klagen gjelder dels misnøye med avsagt dom, dels misnøye med dommerens behandling og/eller administrasjon under hovedforhandling for tingretten der A var saksøkt. Klagen har vært forelagt sorenskriver B til uttalelse.

Saksforholdet er i korte trekk følgende:

Med virkning fra januar 1999 overdro klager sin jordbrukseiendom til C. C flyttet inn og overtok driften av eiendommen, samtidig som klageren etter avtale ble boende på gården. Forholdet mellom ny og tidligere eier tilspisset seg etter hvert, og i juni 2003 anla C søksmål for tingretten med krav om heving av kjøpet samt krav om erstatning. X tingrett avsa 2. desember 2003 dom, hvoretter klageren ble frifunnet. Saksomkostninger ble ikke tilkjent.

Klageren har i hovedsak anført:

Klageren hadde ingen mulighet for å ivareta sine rettigheter uten aktiv støtte fra en han har et nært forhold til, og som har kjennskap til saken. I dette tilfellet var det nevøen. Likevel nektet tingretten å akseptere nevøen som prosessfullmektig for klageren, og under hovedforhandlingen ble han også avskåret fra å høre motpartens forklaringer og beskyldninger. Da nevøen skulle avgi forklaring, måtte han love å ikke komme med personangrep, deretter svare på noen enkle spørsmål. Etter dette ble han nektet å si noe mer, og måtte være til stede som tilhører til partenes prosedyrer.

A, som er 91 år gammel, hadde problemer med hørselen og problemer med å følge med i det som skjedde i retten. Han opplevde det som et svik at ikke nevøen fikk sitte ved hans side og følge med og støtte ham.

Dommen ble avsagt på sviktende grunnlag i den utstrekning den beskriver As oppførsel. Det er for øvrig urimelig at han ikke ble tilkjent saksomkostninger.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak anført:

Det er riktig at han under saksforberedelsen, slik denne utviklet seg, ikke fant å kunne akseptere at klagers nevø opptrådte som prosessfullmektig for sin onkel. Dette ble nærmere begrunnet i brev til A den 20. august 2003. Etter dette engasjerte A advokat, og han hadde

sin prosessfullmektig ved sin side under hovedforhandlingen hele tiden. Dermed hadde han en som kunne ivareta hans interesser. Det er riktig at A på grunn av svak hørsel og sviktende helse hadde problemer med å følge med i alt som ble sagt. Dette tok man i stor grad hensyn til ved å få alle til å snakke høyt og gjenta.

Klagers nevø fikk under hovedforhandlingen innledningsvis beskjed om at han som vitne i saken ikke kunne være til stede før han avga forklaring. Under rettsmøtets andre dag kom han likevel busende inn i rettssalen midt under et telefonavhør av et vitne. Han stilte seg utfordrende midt på gulvet, og det var nødvendig å skjerpe tonen betydelig for å få ham ut av rettssalen. Han ble i en pause forklart at hans opptreden var helt uakseptabel, og at denne lå på grensen for ileggelse av rettergangsbot.

Hovedproblemet for klagers nevø synes å være at det i dommen er kommet noen mindre positive karakteristikk av klager. Dette var uunngåelig i en tvist som var særlig fokusert på personlige konfliktforhold som denne.

På grunn av nevøens opptreden og den personlige angrepsstil han hadde benyttet innledningsvis under saksforberedelsen, var det nødvendig å minne om at han som vitne skulle begrense seg til å svare på spørsmål og for øvrig forklare seg på en saklig måte. Vitneavhøret gikk deretter greit.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 annet ledd annen setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Innledningsvis skal bemerkes at tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd.

I den utstrekning en klage gjelder misnøye med dommerens dommer eller andre rettsavgjørelser, faller dette utenfor utvalgets kompetanse. Det vises til domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig. Dette betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan utvalget ikke prøve dette. Det er uten betydning om avgjørelsen er angrepet eller ikke.

I den utstrekning klageren mener at X tingretts dom av 2. desember 2003 er gal, f eks hva angår saksomkostningsavgjørelsen, faller det utenfor utvalgets kompetanse å vurdere dette.

Utvalget oppfatter videre klagen slik at den gjelder enkelte karakteristikk som er gitt av A i dommen. Utvalget kan for sin del ikke se at det er gitt beskrivelser av ham som er unødvendig infamerende eller sårende, og som fremstår som et unødvendig ledd i rettens premisser. Det vises til sorenskriverens redegjørelse. De fremlagte saksdokumenter, herunder dommen, bekrefter at tvisten gjaldt svært personlige konfliktforhold, og hvor en beskrivelse av partenes personligheter fremstår som et nødvendig ledd i premissene. Det skal tilføyes at en dommer uansett må antas å ha svært vide rammer når det gjelder formuleringen av premisser i en rettsavgjørelse, og at det bare unntaksvis kan komme på tale å reagere med kritikk mot disse.

Hva angår klagen over sorenskriverens fremferd og administrasjon under hovedforhandlingen, oppfatter utvalget klagen dit hen at klager ganske enkelt ikke har forstått at hans rolle har vært vitnets rolle, og ikke prosessfullmektigens rolle. Når dertil kommer at A hele tiden var representert ved advokat, kan utvalget vanskelig finne det godtgjort at ikke hans interesser hele tiden var ivaretatt på forsvarlig vis. Det fremgår også av sorenskriverens uttalelse at man var klar over og tok hensyn til As sviktende helse.

Tilsynsutvalget kan ikke se at sorenskriver B har gjort seg skyldig i brudd på god dommerskikk eller at han på annen måte har overtrådt de plikter stillingen medfører.

Etter dette har Tilsynsutvalget for dommere fattet slikt enstemmig  
vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak mot sorenskriver B.

\* \* \* \* \*

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.